

Nr 32.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden; given Stockholms slott den 20 januari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Anders Örne.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 januari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet Örne anför:

I skrivelser den 24 mars och den 25 oktober 1921 har järnvägsstyrelsen gjort framställning om försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga markområden, som vore för järnvägsändamål obehövlige, och därvid anför, bland annat, följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 25 häft. (Nr 32, 33.) 176 23 1

Sedan järnvägsstyrelsen genom kungl. brev den 11 juli 1919 erhållit rätt att expropriationsvis förvärva för nya järnvägsanläggningar vid Mora erforderlig mark inom Norets by, hade expropriationsförfarande i ärendet ägt rum under år 1920. Därvid hade emellertid med hänsyn till stadgandena i 12 § av expropriationslagen statens järnvägar måst förvärva eller — för undvikande av alltför höga skadeersättningar — funnit sig böra påfordra expropriation jämväl av en del områden, som icke vore för järnvägens behov nödvändiga och vilka styrelsen därför ansåge böra så snart ske kunde avyttras.

Sedan trafiken sedermera överflyttats till de nya järnvägsanläggningarna vid Mora, hade en del markområden jämväl av gamla banan mellan Mora-Noret och Orsa blivit för statens järnvägars ändamål obehövliga och, då köpare till ett sådant område redan anmält sig samt det funnes förutsättningar, att jämväl andra områden skulle visa sig begärliga för enskilda, som önskade tomter för egna hem, hade styrelsen funnit det lämpligt, att försäljning av jämväl dessa senare områden komme till stånd.

De områden, som sålunda vore i fråga, utgjordes av dels ett sammanhängande område om cirka 1,600 kvadratmeter, dels smärre spridda områden, uppskattade till cirka 0,1 hektar, allt av de för de nya anläggningarna vid Mora förvärvade markområden, dels ock cirka 0,4 hektar av till gamla banan Mora-Noret—Orsa hörande områden, eller allt som allt inom Norets by cirka 0,66 hektar.

Vidare hade med 1920 års ingång statens järnvägar övertagit den av svenska staten inköpta järnvägen Orsa—Sveg. Vid denna järnvägs anläggning hade vid stationerna intagits betydligt större markområden än som kunde beräknas bliva för järnvägsdriften här erforderliga, och hade det enskilda järnvägsbolaget i flera fall uthyrat tomter för uppförande av byggnader av varjehanda slag. Allt fortfarande inginge förfrågningar rörande möjligheten att förvärva eller förhyra tomtplatser vid stationerna. Styrelsen vore av den uppfattningen, att försäljning av här ifrågavarande områden borde ske med största försiktighet och urskiljning, men ville likväl framhålla, att flera tomter, som med säkerhet icke komme att bliva erforderliga för järnvägsdriften vid löpande arrendavtals utgång, med stor visshet skulle kunna med fördel avyttras.

Slutligen hade yppats tillfällen att avyttra delar av jämväl annan statens järnvägar tillhörig, för järnvägsändamål obehövlig mark, för vilken riksdagens medgivande till försäljning ej förut utverkats.

Samtliga de av styrelsen sålunda till försäljning föreslagna områden upptagas i en av styrelsen uppgjord förteckning, vilken torde få såsom bilaga fogas vid detta protokoll.

I anslutning till vad sålunda anförts har järnvägsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att de i förenämnda förteckning upptagna, statens järnvägar tillhöriga områden må försäljas under villkor, som av Kungl. Maj:t fastställas, ävensom att blivande försäljningssummor för områdena må ställas till styrelsens förfogande för markförvärv.

Då enligt vad järnvägsstyrelsen meddelat de till försäljning föreslagna områdena icke äro eller kunna beräknas bliva för järnvägsändamål erforderliga, läser icke vara något att erinra mot deras avyttrande. För att försäljning skall kunna ske utan onödig omgång och på ett för statsverket förmånligt sätt synes ändamålsenligt, att Kungl. Maj:t, i likhet med vad åren 1918 och 1920 ägt rum beträffande andra statens järnvägar tillhöriga markområden av liknande slag, av riksdagen medges rätt att pröva inkomna köpeanbud och att fastställa de villkor, under vilka varje särskilt område må försälas. Därvid bör tillses, att i de fall, där sådant lämpligen kan äga rum, områdena må kunna utnyttjas för egnahemsanläggningar.

Vid bifall till förslaget torde, på sätt järnvägsstyrelsen hemställt, försäljningssumman böra överföras till statens järnvägars fond för markförvärv.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de i förenämnda förteckning avsedda, statens järnvägar tillhöriga markområden må försälas under villkor, som av Kungl. Maj:t fastställas, ävensom att blivande försäljningssummor för områdena må överföras till statens järnvägars fond för markförvärv.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Patrick Hamilton.

Bilaga.

Förteckning å sådana statens järnvägar tillhöriga områden, som ej äro eller kunna beräknas bliva för järnvägsändamål behövliga.

L ä g e.	Sektion km. från Stockholm.	Ungefärlig areal kvm.	Anmärkingar.
<i>I distriktet.</i>			
Älvsjö—Huddinge	12.1	1,014	sidotag.
Huddinge station	—	1,675	
Högsjö—Kilsmo	172.0	16,000	uttömt grustag.
Ulriksdal—Tureberg	10.5—11.2	59,000	2 st. uttömda grustag.
Norrviken—Rotebro	18.0	600	sidotag.
Rotebro—Väsby	23.5	2,800	
Knivsta—Bergsbrunna	—	5,000	flera sidotag efter linjen.
Järlåsa—Vittinge	—	5,000	d:o d:o
Heby—Morgongåva	108.5	4,214	
<i>II distriktet.</i>			
Torp station	—	80,000	uttömt grustag.
Skattkärrs station	—	800	sidotag.
Nässundets station	—	7,000	tvenne tomtområden.
<i>III distriktet.</i>			
Vallberga station	—	1,500	tomtområde.
Skälderviken	—	900	d:o
Hälsingborg—Ödåkra	241.40	1,000	
Malmö stad	—	258.55	fastigheten nr 15 litt. E
Stockaryds station	—	1,000	Lundavägen. delvis bebyggt område efter vägen norrut från stationen.
<i>IV distriktet.</i>			
Ragunda station	—	10,700	uttömt grustag med spår.
Mora—Orsa	—	6,600	inom Norets by.
Emådalens station	—	18,000	
Gråtbäcks station	—	12,000	
Älvho station	—	36,000	
Vassjöns station	—	10,000	delvis bebyggda områden vid Orsa—
Lillhamra station	—	30,000	Svegs banan.
Tandsjö station	—	6,500	
Fågelsjö station	—	70,000	
Bodarsjöns station	—	10,000	